

**IERARHI ȘI PREOȚI TULCENI -
APĂRĂTORI AI ORTODOXIEI ÎN PERIOADA REGIMULUI COMUNIST
Partea I**

Sfântul Sinod al Bisericii Ortodoxe Române a declarat anul 2017 ca „Anul omagial al sfințelor icoane, al iconarilor și al pictorilor bisericești și Anul comemorativ Justinian Patriarhul și al apărătorilor Ortodoxiei în timpul comunismului”.

Încercarea de alcătuire a unui studiu, dedicat creștinilor care au suferit și au murit în închisorile comuniste din România este un examen extrem de dificil pentru orice istoric sau cercetător, în situația în care accesul la arhivele fostei poliții politice este anevoios, la capitolul documentelor de interes istoric. Totodată, este nevoie de o cercetare minuțioasă, care să pornească de la o activitate deja declanșată în studierea problemelor bisericești, dar mai ales a slujitorilor și credincioșilor întemnițați în perioada comunistă.

În articolul publicat de P.S. Visarion, Episcopul Tulcii, în „Revista Teologică” editată de Mitropolia Ardealului în 2009, face o documentată trecere în revistă a modului în care a activat Biserica Ortodoxă în perioada comunistă: „Biserica Ortodoxă Română, ca Biserică majoritară în perioada 1945-1989 ca și astăzi, este de la sine înțeles că numeric a fost lovită cel mai crunt. Atât ierarhia bisericească, cât și membrii Bisericii, intelectuali, oameni de cultură, de valoare, creștini autentici, care, intuind mersul societății românești sub regimul comunist, au luat poziție tranșantă sau moderată față de autoritatea statală, au fost reduși la tăcere. De la bun început, în relația dintre Statul comunist și Biserica Ortodoxă Română s-a pornit de la premisa culpabilității acesteia ca instituție mistico-religioasă, a ierarhilor, a preoților și a călugărilor care întrețineau în masa oamenilor simpli o atmosferă mistică și plină de superstiții și o încurajare a elementelor subversive ascunse în haina monahală”.¹

Decretul 410 este un document legislativ de tristă amintire, adoptat de conducerea Marii Adunări Naționale, în ziua de 28 octombrie 1959. În fapt, documentul a vizat o "reformă monahală", hotărâtă de Guvern, în mod independent față de Sinodul Bisericii Ortodoxe. Aplicarea acestui decret, între anii 1959-1964, prin forță și amenințări, constituie o perioadă de doliu pentru monahismul românesc și pentru Biserică.

Fortele politice comuniste au disprețuit monahismul încă din anul 1948, ele văzând în mănăstiri un potențial refugiu pentru revoluționari, precum și un însemnat focar de credință și

¹ P.S. Visarion, Episcopul Tulcii - „Biserica Ortodoxă Română și rezistența ei în lupta contra statului totalitar comunist” în Revista Teologică nr. 3/2009 a Mitropoliei Ardealului

libertate națională, lucruri care nu puteau fi tolerate de un regim politic ateu. Securitatea se va raporta la călugări ca la o "armată neagră", numindu-i pe aceștia "ciorile din Carpați".

Pe la sfârșitul anului 1958, sub influența comuniștilor, Departamentul Cultelor va elabora un nou regulament pentru viața monahală. Printre noile restructurări, se hotăra și interzicerea primirii în mănăstiri a următoarelor categorii de persoane: minori, tineri fără șapte clase, condamnați de drept comun, precum și condamnați pe motive politice. La rândul lor, din pricina lipsei de viețuitori, unele dintre mănăstiri urmau a fi închise, ori folosite în alt scop.

Aplicarea noilor hotărâri au îndoliat monahismul românesc: 92 de mănăstiri au fost desființate, închise ori folosite în scopuri sociale (în luna ianuarie funcționau 224 de mănăstiri ortodoxe, în luna octombrie mai funcționau doar 194, iar în luna martie 1960 mai funcționau doar 132); la rândul lor, au fost "desființați" în jur de 4.700 de călugări și monahii (în luna ianuarie, mănăstirile numărau peste șase mii de viețuitori, iar în urma aplicării noului regulament, numărul acestora a scăzut la aproape o mie și jumătate).

Mulți dintre monahii scoși din mănăstiri au fost arestați, condamnați la muncă silnică sau obligați să trăiască într-un domiciliu forțat. Călugării bătrâni, pentru neîndeplinirea condiției de "știință de carte", au fost și ei alungați din mănăstiri, întâmpinând mari greutăți. Odată alungați din mănăstiri, călugării erau obligați să se poarte precum mireni, fiindu-le interzisă atât ținuta monahală, cât și obiceiurile monahale; cei minori erau obligați să locuiască în familia lor, iar cei majori erau îndemnați persuasiv să se căsătorească și să muncească în fabrici, spre "bunăstarea țării".

Potrivit unui document al Securității, datat în luna aprilie 1960, unul dintre cei care s-au opus sistematic noului decret a fost patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, anume Justinian Marina. Arătând că noul Decret este o hotărâre a Statului, iar nu a Bisericii, încalcând astfel multe canoane și reguli interne bisericești, patriarhul a făcut tot ce i-a stat în putință spre a contracara aplicarea măsurilor acestuia.

Patriarhul Justinian Marina a îndemnat pe mulți dintre calugări și monahii să rămână în mănăstirile lor, ca angajați ai unor ateliere bisericești, ori proprietari ai unor case, iar mai apoi, folosindu-se de statutul de "monument istoric" al unor mănăstiri, a permis viețuirea călugărilor în acestea, ca și îngrijitori. "Chiar dacă vin unii și încearcă să vă tulbure, nu le dați nici un fel de ascultare!" Prin grija patriarhului Justinian, mulți dintre foștii călugări și-au continuat viața

monahală în preajma mănăstirilor, în atelierele bisericești de pictură, sculptură, țesătorie, croitorie, educație, etc.²

Una dintre virtuțile exemplare ale martirilor și eroilor anticomuniști a fost coerența de sine, acordul perfect dintre trăire, gândire și acțiune. Ei reprezintă modelul de personalitate umană la care merită să ne raportăm, mai cu seamă astăzi când spiritul duplicitar a devenit normativ. Ne este de folos să cercetăm biografiile eroilor și mărturisitorilor care au pățimit în timpul regimului comunist și din motivul, subiectiv, că, privind la noianul suferințelor îndurate de ei, încercările noastre de zi cu zi par - și sunt - suportabile. Privind la crucea lor, crucea noastră devine mai ușoară.

Una dintre virtuțile cardinale pe care le-au dobândit mărturisitorii români în închisorile comuniste a fost mărturisirea curajoasă a credinței creștine în fața prigonitorilor, indiferent de cât de multe suferințe fizice și morale au trebuit să îndure pentru aceasta.

Prin jertfe nenumărate aduse cu deosebire de tineretul nostru, Dumnezeu a eliberat poporul român de robia comunistă care dura de 45 de ani și care urmărea golirea tineretului de viața creștină și deci de spiritualitatea lui strămoșească, iar prin aceasta, desființarea identității lui ca popor aparte, ca să nu mai vorbim de nimicirea lui ca existență biologică printr-o tot mai crudă înfometare.

În această acțiune de nimicire a neamului nostru o atenție specială se dădea prigonirii Bisericii strămoșești și împiedicării ei în tot felul, în lucrarea ei deschisă în viața poporului.

De fapt, Biserica Ortodoxă strămoșească a fost supusă de regimul comunist unei prigoniri deosebite. Un reprezentant al Departamentului Cultelor, întrebat odată pentru ce Biserica Ortodoxă este supusă unor dificultăți speciale, nepermițându-i-se să-și refacă bisericile ce se ruinau, în vreme ce cultele neoprotestante își clădeau, în schimbul valutei străine, case de rugăciune monumentale, acela a răspuns că credința creștină reprezintă în rândul poporului român majoritatea ortodoxă și tocmai de aceea ea trebuie desființată cu deosebire, pentru a face să domnească în statul nostru ateismul.

Formele acestei acțiuni de eliminare a credinței din majoritatea poporului nostru s-a concretizat, cum am spus, în oprirea refacerii și reparării bisericilor ce se ruinau, în demolarea unui mare număr de biserici existente; în supravegherea deosebită a activității preoților, în închiderea acestora pentru vini inventate, în așa măsură încât între anii 1950-1965 se aflau peste 500 de preoți ortodocși în închisori, dintre care unii au fost duși la canal, ca să nu mai vorbim

² Ciprian Voicilă - „Mărturisitorii români din secolul XX – modele vii de virtute” în ediția on-line a Ziarul „Lumina”, 03 septembrie 2017

de copiii preoților, mai ales ai celor închiși, care nu erau admiși în Facultăți; erau în schimb suspectați permanent, iar în serviciu menținuți numai în grade inferioare. La acestea se adaugă persecutarea credincioșilor care aveau curajul să frecventeze bisericile.

Dintre preoții aflați în închisori în anii 1958-1964 au murit, îmbolnăviți de tot felul de tratamente chinuitoare la care fuseseră supuși, inclusiv înfometarea.

În închisori, preoții și monahii ortodocși n-au stat degeaba, ci au învățat pe oameni acatiste și alte rugăciuni, pe care aceștia și le scriau cu gratiile rupte din uși pe săpun și le țineau lecții despre învățătura creștină. Dar cu toate persecuțiile și supravegherile îndurate, preoții și monahii au continuat să-și practice îndatoririle lor, săvârșind Sfânta Liturghie, au continuat să predice cuvântul lui Dumnezeu.

Pe măsură ce studiem în arhivele fostei Securități, găsim tot mai mulți slujitori ortodocși necunoscuți, mai ales din rândurile celor care și-au dat viața pentru Hristos sub persecuția comunistă.

La pleiada preoților martiri căzuți pe altarul ortodoxiei, se numără și preoții tulceni, care, urmând parcă exemplul Sfinților Martiri de la Niculițel, au lăsat și ei o urmă de sânge pe acest pământ românesc de prim apostolat.

BIBLIOGRAFIE:

Arhimandrit Ioanichie Bălan - Patericul românesc, Editura Mănăstirea Sihăstria

Paul Caravia, Virgiliu Constantinescu, Flori Stănescu, Biserica întemnițată. România 1944-1989, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, București, 1998

Martiri pentru Hristos, din Romania, în perioada regimului comunist, Editura Institutului Biblic și de Misiune al B.O.R., București, 2017.

Revista Teologică, nr. 3/2009 a Mitropoliei Ardealului

Cuvânt Bun, nr. 1-3/2017 a Episcopiei Tulcii

http://www.procesulcomunismului.com/marturii/fonduri/ioanitoiu/dictionar_hijkl/i/dictionari_14.pdf

<http://radiorenasterea.ro/aparatorii-ortodoxiei-in-timpul-comunismului-omagiati-la-dej/>

<https://arhivaneamulromanesc.wordpress.com/dezvaluiri/george-vasilache-%E2%80%9Ebiserica-ortodoxa-romana-in-perioada-comunista-decretul-410%E2%80%9C/>

<http://basilica.ro/parintele-andrei-iancu-marturisor-sub-persecutia-comunista/>

<http://ziarullumina.ro/preotul-ion-i-ionescu-din-crisan-tulcea-sub-persecutia-comunista-119284.html>

<http://ziarullumina.ro/parintele-andrei-iancu-marturisitor-sub-persecutia-comunista-81353.html>

<http://www.crestinortodox.ro/religie/prigonirea-bisericii-comunism-69627.html>

prof. Mihail Constantin
Școala Gimnazială Hamcearca - Tulcea